

N:o 22.

Ank. till Riksd. Kansli d. 6 Mars 1871, kl. 2 e. m.

Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition till Riksdagen, i fråga om upphörande af Statsverkets magasins-, spanmåls- och brödbakningsrörelse i landsorten; Gifven Stockholms Slott den 23 Februari 1871.

Uti Skrifvelse den 13 Maj 1869 har Riksdagen, i sammanhang med anmälan om det af Riksdagen fattade beslut i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition om förändring i sättet för räntans och kronotiondens utgörande, tillika i underdånighet förmält, hurusom, vid behandling af en hos Riksdagen gjord framställning om upphörande af all spanmålsrörelse för Statsverkets räkning samt om indragning af den till magasinsstaten nu utgående afböring och om försäljning eller annat förmånligt disponerande af kronans till magasinerna använda hus och byggnader m. m., det syntes Riksdagen blifva en följd af grundskatternas förvandling i penningar, att magasinsväsendet för Statens räkning kunde i det närmaste upphöra, enär arrendespanmålen, jemlikt Kammar-kollegii och Statskontorets kungörelse den 29 Juni 1855, numera i allmänhet löstes med penningar, samt en sådan åtgärd äfven vore lätt att åvägabringa i afseende på hästvakans-spanmålen, om hvars utgörande nu gällande kontrakt snart tilländaginge. Och då Riksdagen ansett det vidare kunna ifrågasättas, huruvida lämpligt vore, att Statsverket, på sätt hittills egt rum, toge befattning med tillhandahållande af spanmål och bröd in natura åt vissa korpser, hvilka förmodades kunna sjelfva utan olägenhet draga försorg om anskaffande af dessa likasom andra förnödenheter, samt ej heller för spanmåls tillhandahållande åt de särdeles få tjänstemän, som ännu voro till erhållande af sådan in natura berättigade, upplag af spanmål syntes erfordras, då de ringa kvantiteterna vid förefallande behof lätt kunde upphandlas och till

löntagaren eller åt den, han anvisade spanmålen, direkte levereras, så hade Riksdagen, som saknade tillfälle att åt frågan bereda all den utredning, som för dess fullständiga bedömande erfordrades, i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, om och på hvad sätt den magasins- och spanmåls- samt brödbakningsrörelse, som hittills för Statsverkets räkning bedrifvits, skulle kunna upphöra, och aflöningen till de dervid anställda personerna indragas eller å indragningsstat öfverflyttas, samt de dertill använda byggnader försäljas eller på annat sätt för Statens räkning disponeras.

Uti det underdåniga utlåtande, som Statskontoret häröfver den 31 December 1869 på nådig befallning afgifvit, har Statskontoret, som i fråga om den spanmål och det bröd, hvilket nu från kronans magasin tillhandahålles värfvade regementen och korpser samt Skärgårds-artilleriets station i Stockholm, äfvensom fångvården, funnit sig böra inhemta yttranden från Arméförvaltningen, Förvaltningen af Sjöärendena och Fångvårds-styrelsen, till en början redogjort för hvad bemälda myndigheter i ämnet andragit och i sådant afseende meddelat hurusom:

Arméförvaltningen yttrat, att, ehuru antagas borde, det de värfvade regementena, som voro förlagda dels i hufvudstaden, dels i andra garnisonsorter, utan väsendtlig svårighet skulle kunna förses med erforderligt bröd förmedelst varans upphandling å auktion eller genom leveransanbuds infordrande, vare sig att dessa åtgärder vidtoges af regementena sjelfva eller af Arméförvaltningen, genom hvilken utväg för brödets tillhandahållande åt manskapet åtskilliga nu utgående kostnader efter hand skulle kunna besparas, så medförde likväl ett sådant anskaffningssätt flera olägenheter. Om nemligen brödet upphandlades af regementena sjelfva, kunde ej allenast prisen utan äfven varans beskaffenhet blifva betydligt olika, af hvilka omständigheter den förra, när prisen voro höga, kunde förorsaka brist i anslagstillgången, och den sednare väcka missnöje inom den trupp, som erhöle sämre vara än dess kamrater inom annat regemente. Verkställdes åter upphandlingen af bröd genom Arméförvaltningen, som ej vore i tillfälle att utöfva tillsyn deröfver, att leverantörer å stadgade tider till regementena aflemnade föreskrifna brödquantiteter, än mindre att varans godhet vore med kontrakten öfverensstämmande, skulle ofta emellan regementen och leverantörer uppkomma stridigheter, hvilka, såvidt de anginge beståndet, uppfyllandet eller rätta tydningen af leveranskontrakten, kunde endast genom domstol skiljas. Derest nu någon leverantör försummade att på viss betingad dag föreskrifven brödquantitet aflemba, skulle, vare sig att Arméförvaltningen eller regementena verkställde upphandlingen, manskap för hela dagar sakna bröd, eller ock skulle sådant till förhöjdt pris upphandlas. Med hänseende till dessa olägenheter funne Arméförvaltningen betänkligt att tillstyrka någon allmän förändring i nuvarande brödanskaffningssätt för värfvadt garnisonsmanskap, men ansåg, att, emedan Kongl. Maj:t genom nådigt Bref den 4 Juli 1868, jemte föreskrift att Christianstads kronomagasin och kronobageri skulle från och med 1869 års början tillsvidare indragas, bemyndigat Chefs-embetet vid Vendes

artilleri-regemente att från samma tid genom direkt upphandling anskaffa den spannmål och det bröd, som för underbefäl och manskap erfordrades, ett dylikt anskaffningssätt, derest detsamma, beträffande nyssnämnda regemente, visade sig förmånligt, hvilket erfarenheten ännu icke ådagalagt, äfven kunde på försök användas vid en eller annan bland öfriga garnisonsorterna utom hufvudstaden, hvaremot Arméförvaltningen, hvad angick hufvudstadens garnison, var af den mening, att annat upphandlingssätt, än det nu brukliga, icke borde tillsvidare införas, såvida ej utväg kunde finnas att bereda manskapet tillgång på spannmål och bröd utan sådana äfventyr eller olägenheter, som, enligt hvad ofvan blifvit sagdt, skulle uppkomma, om anskaffningen blefve öfverlåten åt Arméförvaltningen eller åt regementena sjelfva.

Deremot hade *Förvaltningen af Sjöärendena*, lika med befälhafvaren vid Skärgårds-artilleriets härvarande station och chefen vid den derunder lydande depöten i Göteborg, hvilkas yttranden i ämnet förvaltningen infordrat, funnit hinder icke möta för den ifrågakommande förändringens tillämpning på såväl stationen som depöten, utan ansågo lämpligt, att de jemförelsevis ringa spanmåls- och bröd-quantiteter, hvarmed stationen och depöten nu försåges från kronans magasin och bageri, anskaffades medelst upphandling på enahanda sätt, som förhållandet alltid varit med annan erforderlig proviant.

I samma syftning hade *Fångvårds-styrelsen* yttrat att, som bröd från kronomagasinen för fångvårdens räkning numera utlemnades endast för Göteborgs länsfängelse och straff-fängelset i Landskrona, men erforderligt bröd till fångarne i dessa fängelser kunde, likasom för andra fängelser i riket, anskaffas genom upphandling, utan att någon synnerlig tillökning i kostnaden för fångvården derigenom förmodades uppkomma, hinder icke syntes möta för upphäfvande af nu gällande föreskrift i Kongl. Brefvet den 23 November 1841, att å de ställen, der kronomagasin funnes och brödbakning för kronans räkning verkställdes, bröd åt fångar skulle genom Statskontorets försorg tillhandahållas.

Sedan Statskontoret härefter jemväl redogjort för innehållet af de utlåtanden, som på dess begäran blifvit från vederbörande länsstyrelse afgifna rörande den i åtskilliga län utgående hästvakansspanmålen, af hvilken redogörelse framgår, att leverering in natura af berörda spannmål endast i mycket ringa mån ifrågakommer, har Statskontoret för egen del i underdånighet anført, hurusom redan för omkring 40 år sedan fråga blifvit väckt ej allenast om en ny reglering af de för Statsverkets spannmålsrörelse nödiga magasin samt försäljning af de umbärliga magasinlägenheterna, utan ock om beredande af minskning i Statsverkets kostnader för provianteringen af en del kronans manskap dymedelst, att den brödbakning, som för dess behof verkställdes i kronans bagerier, blefve öfverlemnad åt den enskilda spekulationen; och fann Kongl. Maj:t den 12 Maj 1832 godt dels besluta en allmän reglering af magasinsväsendet och dels, beträffande brödbakningen för kronans räkning, förklara, att, ehuru förmånligare entreprenadanbud till brödbakningens förrättande för kronans räkning borde efter

hand och under fortsatt täflan enskilda spekulanter emellan kunna erhållas, än hvad som då visat sig vara förhållandet, Kongl. Maj:t likväl, med afseende på den skillnad, som egt rum mellan då afgifna anbud och förbagningskostnaden vid kronans bagerier, funnit betänkligt att samtycka till kronobageriernas definitiva upphörande; men som det visat sig, att brödbakningen i Landskrona, i medeltal under 5 år, kostat mera än vid något annat kronobageri, och det bröd, som af en tunna mjöl å förstnämnda ställe erhållits, blifvit nära lika dyrt med samma qvantitet bröd, levererad af entreprenör i Malmö, förordnade Kongl. Maj:t, att brödbakningen för garnisonen och fångarne i Landskrona finge på entreprenad utbudas, samt att Statskontoret egde att, efter pröfning af de gjorda anbuden, vidtaga de åtgärder, som, jemte säkerhet för den erforderliga brödqvantitetens tillhandahållande på bestämda tider och till behörig godhet, för Statsverket medförde största förmån antingen medelst brödbakningens fortsatta verkställande för kronans räkning eller afslutande af entreprenadskontrakt med enskild person; hvarjemte Kongl. Maj:t i öfrigt dels biföll, att de regementen och korpser, hvilka då redan ingått eller framdeles kunde ingå på framställt förslag att in natura uttaga den dem i stat bestådda aflöningsspanmål och sjelfva draga försorg om bröds tillhandahållande åt manskapet, finge, om de åstundade det, erhålla för spanmålen kontant betalning efter medeltalet af de å hvarje ort i enskilda handeln gångbara sådespris för hvarje månad, dels ock förordnade, att kronomagasiner, med afseende på de med dem förekommande olika förhållanden, skulle indelas i 2 klasser, af hvilka den ena utgjordes af *Upplags- och Utgifts-magasin* med ständiga förvaltare, åtnjutande aflöning å stat, och den andra klassen af *Reserv-magasin* med för tillfället antagna redogörare, hvilka komma att uppföras på exspektansstat; hvarjemte antalet af förra klassens magasin bestämdes till 13 och af den sednare klassens till 26.

Af detta antal återstå för närvarande såsom *Upplags- och Utgifts-magasin* endast 9, nemligen i Stockholm, Linköping, Wadstena, Wisby, Torsebro, Malmö, Landskrona, Göteborg och Carlsten; samt såsom *Reserv-magasin* 24, nemligen i Norrköping, Lidköping, Upsala, Norrtelje, Nyköping, Gripsholm, Calmar, Westervik, Borgholm, Jönköping, Ekesjö, Helgevärma, Ystad, Halmstad, Warberg, Mariestad, Örebro, Carlstad, Westerås, Fahlun, Hernösand, Frösö, Umeå och Luleå.

Af en i Statskontorets utlåtande intagen uppgift angående den qvantitet till leverering in natura uppsagd spanmål, som under de 5 åren 1864—1868 till dessa magasin ingått, visar sig, att, oaktadt 1866 och 1867 årens markegångspris, som gällt för levereringar under åren 1867 och 1868, i allmänhet varit högre än de i 1863—1865 årens markegångstaxor, likväl levereringar af spanmål in natura under åren 1867 och 1868, likasom år 1866, betydligt aftagit och under 1868 skett endast till Wisby magasin med den för Wisborgs kungsladugård utgående arrendespanmål. Derjemte upplyste Statskontoret, att äfven under de år af nämnde femårsperiod, då större leverering af afrads- och tionde-spanmål förekommit, den levererade qvantiteten lemnat ett högst ringa bidrag till magasinens och kronobageriernas i Stockholm

och landsorterna årliga behof af erforderlig aflönings- och brödspanmål för de värfvade regementena; och, utom ett obetydligt spanmålsparti i Torsebro kronomagasinet, funnes, då Statskontoret afgaf ifrågavarande utlåtande, icke i något magasin annan spanmål, än sådan, som blifvit upphandlad på de ställen, hvarest spanmål och bröd borde tillhandahållas derstädes varande garnison eller fångar.

Af ofvanberörda anledning hade ej heller under sednare tider magasinsbyggnaderna i sin helhet erforderats för de med dem ursprungligen afsedda ändamål, utan en del lägenheter vid dessa varit under loppet af flera år för Statsverkets räkning uthyrda till enskilda personer.

I följd af Kongl. Förordningen den 23 Juli 1869, hvarigenom stadgats, att ränta af hemman och lägenheter, som är bestämd i vissa persedlar att lösas efter markegångspris, så ock den kronotondespanmål, hvilken likaledes efter sådant pris bör utgå, skall, ehvad nämnda ränta och tionde är kronan behållen eller för särskilda ändamål indelad eller anordnad. från och med den tid, då 1871 års kronoräntor och tionde utgöras, med vissa i förordningen bestämda undantag, efter angifna grunder omsättas i penningar, komme den spanmålsrörelse, för hvilken kronomagasinet varit behöfliga, att till hufvudsaklig del upphöra; och som det visat sig, att äfven under de år, då räntegifvaren kunnat hafva fördel af ränte- och tionespanmålen uppsägning till leverering in natura, denna leverering likväl skett till högst ringa del, samt, om uppsägning af dylik spanmål hädanefter skulle på grund af ännu gällande kontrakt komma att ega rum, spanmålen, jemlikt Statskontorets, på grund af Kongl. Brevet den 13 Mars 1830, den 29 påföljande Oktober utfärdade Cirkulär och Kongl. Brevet den 22 November 1834, kunde genom vederbörande läns styrelser på auktion försäljas; så, och med antagande deraf, att, i öfverensstämmelse med Kongl. Brevet den 9 Februari 1861, angående åtgärder i följd af beslutad upplåtelse till Jönköpings stad af vissa delar utaf f. d. fästningsområdet derstädes, hvarå kronomagasinsbyggnader då voro befintliga, länsstyrelserna blefve bemyndigade dels att, utan hinder af det i 2:dra punkten af nämnda Cirkulär stadgade minimipris, godkänna äfven ett lägre anbud, derest sådant ansåges för kronan mera förmånligt, än att spanmålen emottoges in natura, dels att, i fall vid någon auktion antagligt anbud å den till försäljning utbudna spanmålen ej skulle erhållas, genom hyresaftal med enskild person anskaffa lokal för den kvantitet spanmål, som sålunda vid något tillfälle kunde behöfva uppläggas, — hade i betraktande af dessa förhållanden, och då, hvad särskildt angick Stockholms slotts- och förrådsmagasin, hvars bibehållande Arméförvaltningen förordnat, det ej kunde vara med någon svårighet förenadt att genom upphandling anskaffa de jemförelsevis ringa kvantiteter aflöningsspanmål, som för Andra lifgardes- och Svea artilleri-regementena samt för Skärgårds-artilleriets härvarande station erfordrades, och det ej heller vore nödigt, att kronan i hufvudstaden hade magasin för tillhandahållande af spanmål till brödbakning åt garnisonen derstädes, Statskontoret för sin del ej funnit hinder möta för upphörande af samtliga kronomagasinet och derföre underdånigst hemställt, att en

sådan indragning måtte i Nåder beslutas och gå i verkställighet med 1871 års utgång, samt att magasinsbyggnaderna, hvilka äro ställda under Öfverintendents-embetets inseende, måtte, derest de icke för annat ändamål ansåges höra för kronans räkning bibehållas, genom bemälda embetes försorg, efter föregången laga värdering, å offentlig auktion försäljas, och skeende anbud, såsom genom 1832 års Kongl. Bref föreskrefs i afseende på då beslutade försäljning af en del magasinsbyggnader, underställas Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning.

Vidkommande derefter frågan om upphörandet af den brödbakningsrörelse, som för Statsverkets räkning bedrifves, har Statskontoret anfört:

att kronobagerier för närvarande funnes inrättade i Stockholm, Göteborg, Carlsten och Landskrona;

att från kronobageriet i Stockholm bröd utlemnades till Svea lifgarde, Lifgardet till häst, Andra lifgardet, Svea artilleri-regemente. Fyrverkare-korpsen, Pontonierbataljonen, Skärgårds-artilleriet samt gesällerna och handräkningsmanskapet vid bageriet, och att quantiteten af det under år 1868 levererade brödet uppgick till:

	Centner.	Skålp.
mjukt bröd	22,001.	52.
torrt d:o	714.	—

att Göteborgs kronobageri med bröd försåge såväl det i Göteborg förlagda manskap af Göta artilleri-regemente, af husarregementet Konung Carl XV och af Skärgårdsartilleriet som ock fångarne i Göteborgs och Bohus läns cellfångelse äfvensom gesällerna vid bageriet; och att den quantitet, som under år 1868 utlemnats, utgjort:

	Centner.	Skålp.
mjukt bröd	5,251.	39,15.

att vid kronobageriet å Carlsten bröd förbakades för det der förlagda manskap af Göta artilleri-regemente och en garnisonsförstärkningskommendering af infanteriet; samt att derifrån under år 1868 levererats tillsammans:

	Centner.	Skålp.
mjukt bröd	1,217.	84.

att vid kronobageriet i Landskrona, hvarest, i följd af föreskriften i 1832 års ofvanberörda Kongl. Bref, bakningen verkställdes, icke såsom vid andra kronobagerier, af dertill antagen bagare, utan efter kontrakt, som med förbehåll af 6 månaders uppsägningstid, vore afslutadt med enskild person, hvilken, erhållande spanmål från kronans magasin derstädes, förbundit sig att därför lemna viss quantitet bröd, emot en bagarelön af 8 öre riksmünt för hvarje kubikfot förbakad spanmål, bröd tillhandahölles dels åt det i Landskrona förlagda manskap af Wendes artilleri-regemente, dels för fångvårdens räkning; samt att under år 1868 utlemnats tillsammans:

	Centner.	Skålp.
mjukt bröd	2,261.	88,03.

Priset å det bröd, som vid ofvannämnda bagerier förbakats, hade för de särskilda orterna varit ganska olika. Enligt räkenskaperna för år 1868, från början af hvilket år bröd af oblandadt rågmjöl förbakats vid samtliga kronobagerier, utom vid Landskrona, hvarest jemväl förbrukats bröd af $\frac{2}{3}$ råg- och $\frac{1}{3}$ kornmjöl för fångvårdens behof, utgjorde priset för ett skålpund bröd, då aflöningar, afskrifningsprocent med flera kostnader blifvit inberäknade:

vid Stockholms kronobageri: torrt rågbröd.....		9,47 öre,
” dito mjukt dito		6,70 ”
” Göteborgs kronobageri dito dito		7,78 ”
” Carlstens dito dito dito		8,36 ”
” Landskrona dito dito dito		9,69 ”
” Dito dito mjukt dito af råg o. korn		8,94 ”

Denna icke obetydliga prisskilnad hade utan tvifvel hufvudsakligen varit beroende af prisen å den spanmål, som vid de olika bagerierna användts; men anledningen dertill, att vid Stockholms kronobageri det mjuka brödet, utgörande den väsendtligaste delen af tillverkningen, erhållits till vida lägre pris än fallet varit vid de andra kronobagerierna, der sådant bröd ensamt förbakats, syntes Statskontoret antagligen vara att tillskrifva omkostnaderna vid sjelfva förbakningen, hvilka måste blifva större i samma mån tillverkningen bedrefves i mindre omfång. Att emellertid priset i allmänhet skulle kunna nedbringas, om brödets anskaffande öfverlemnades åt den enskilda spekulationen, ansåg Statskontoret för gifvet i betraktande af de icke obetydliga utgifter för aflöning, provisioner, förbrukningspersedlar, byggnaders och inventariers underhåll m. m., som kronan nu måste vidkännas, och hvilka ingingo i ofvannämnda prisbelopp, en åsigt, som, hvad särskildt angick kronans bagerier i landsorterna, Statskontoret funnit af erfarenheten bekräftad. Intill början af år 1869 hade nemligen i Christianstad funnits ett kronans bageri, hvarifrån bröd till de i staden förlagda trupper utlemnats, och vid detta bageri hade, enligt räkenskaperna, kostnaden för 1 centner mjukt bröd uppgått 1867 till 8 R:dr 50 öre och år 1868 till 9 R:dr 56 öre, då deremot den följande tiden, hvarunder brödet anskaffats genom vederbörande chefsambetes försorg och tillhandahållits manskapet af enskild leverantör, priset per centner för de 9 första månaderna af år 1869 utgjort 7 R:dr 50 öre och från den 1 Oktober för ett år enligt afslutadt kontrakt komme att uppgå till 7 R:dr 45 öre.

Vidare hade Statskontoret till ökad stöd för den mening, som afsåge Statens skiljande från bestyret med brödbakningen, upplyst, dels att i Köpenhamn inom fästningens område väl finnes ett bageri som eges af Staten och vore ställdt under Intendenturens inseende, men att, såvidt Statskontoret inhemtat, brödbehovvet för den danska hären, åtminstone den del deraf, som vore förlagd utom Köpenhamn, anskaffades ge-

nom enskilda entreprenörer, dels att enahanda anskaffningssätt egde rum jemväl i Norge, hvarest likväl den erforderliga spanmålen upphandlades af Staten och från dess magasin efter behof utlemnades till entreprenören, som besörjde spanmålens förmalning och brödets bakning samt enligt kontrakt skulle leverera till kronan en viss kvantitet bröd för hvarje emottagen tunna spanmål.

I öfverensstämmelse med de åsigtter Statskontoret sålunda uttalat, har bemälda myndighet i underdånighet tillstyrkt, att äfven kronobagerier, samtidigt med kronomagasinerna, eller vid 1871 års slut, må indragas och byggnaderna, såvidt de icke ansåges för kronan i annat afseende behöfliga, försäljas på sätt och i den ordning, som förut beträffande magasinsbyggnaderna föreslagits.

Beträffande nu de besparingar i aflöningsstaten för magasinernas och bageriernas tjänstepersonal, som genom den förordade indragningen skulle uppkomma, har Statskontoret upplyst, att åtskilliga af denna personal innehade sina befattningar på grund af konstitutorial, lika lydande med dem, som kronans uppbördsmän i allmänhet erhöles, och kunde följaktligen icke lagligen skiljas från dem tillförsäkrade löneförmåner, derföre att tjänsterna indrogos; och har Statskontoret meddelat följande uppgift å dessa personer äfvensom å de löneförmåner, de enligt stat åttjuta, nemligen:

Föreståndaren vid Stockholms slotts- och förrådsmagasin, proviantmästaren f. d. kaptenen G. B. Stedt:

Lön	1,125: —	
Skrifvarehjelp	250: —	
Expenser och roddarepenningar.....	50: —	1,425: —
(Har dessutom bostad i kronans hus.)		

Förvaltaren vid Göteborgs kronomagasin, Löjtnanten
V. A. Hedelius:

Lön	700: —	
Hushyra	50: —	
Skrifvarehjelp	200: —	950: —

Föreståndaren vid Göteborgs kronobageri, Bagaren
R. Greiffe:

Lön	250: —	
Hushyra	50: —	300: —

Förvaltaren vid Carlstens kronomagasin, Öfveruppsyningsmannen vid Tullverket C. Engstedt:

Lön	700: —	
Hushyra	50: —	750: —
Transport		3,425: —

	Transport	3,425: —	
Förvaltaren vid Landskrona kronomagasin, f. d. Kap- tenen J. G. Rundqvist:			
Lön	700: —		
Hushyra	50: —	750: —	
Förvaltaren vid Malmö kronomagasin G. Rydberg:			
Lön	700: —		
Hushyra	50: —	750: —	
Förvaltaren vid Torsebro kronomagasin S. D. Möller:			
Lön	700: —		
Hushyra	50: —	750: —	
Föreståndaren vid Christianstads nyligen indragna kronobageri, Bagaren A. Landegren:			
Lön		250: —	
Förvaltaren vid Wadstena kronomagasin G. Wallerstedt:			
Lön		700: —	
(Åtnjuter, såsom boende i kronans hus, ej den vanliga hushyre-ersättningen 50 r:dr, men är dertill berättigad när han frånträder sin boställslägenhet).			
Förvaltaren vid Wisby kronomagasin, Landtränt- mästaren M. F. Ihre:			
Lön	700: —		
Hushyra	50: —	750: —	
	Summa R:dr	7,375: —	

I sammanhang härmed har Statskontoret yttrat, att af förenämnda i staten upptagna belopp den åt magasinförvaltarna i Stockholm och Göteborg anslagna skrivarehjelp samt de åt den förre anvisade expenser och roddarepenningar, såsom afsedda till betäckande af kostnader i och för tjänsternas utöfning, icke torde kunna hänföras till sådana löneförmåner, som tjänsteinnehafvarne efter sin afgang må få bibehålla; hvaremot Statskontoret ansåg till dessa förmåner böra räknas den i staten uppförda hushyra, hvilken, ehuru enligt benämningen utgörande ersättning för bostad, likväl i allmänhet betraktades såsom en del af löneinkomsterna.

Beträffande åter den öfriga personalen, bestående af förvaltarna vid kronans reservmagasin och förvaltaren vid upplags- och utgiftsmagasinet i Linköping samt

kronobagarne i Stockholm och Carlsten jemte i stat äfven uppförda drängar vid Stockholms magasin samt gesäller och drängar vid kronobagerierna i Stockholm och Göteborg, har Statskontoret upplyst, att nämnde magasinsförvaltare och kronobagare alla hade blott förordnande att tillsvidare bestrida sina tjänster och således icke egde någon laglig rätt till bibehållande af sina löneförmåner efter afgång från tjänsterna, samt att gesällerna och drängarne, af hvilka de förra åtnjöto månadsaflöning och brödunderhåll, men de sednare kontant årlig lön, ej heller voro berättigade till en dylik förmån. helst deras befattningar alltid ansetts vara af beskaffenhet, att innehafvarne deraf kunde när som helst, efter behörigen skedd uppsägning, från dem entledigas.

Efter inhemtande af Statskontorets berörda underdåniga utlåtande och sedan Majoren vid Skärgårds-artilleriet G. Lindmark, Majoren vid Svea Lifgarde Friherre Sten Leijonhufvud, och Kaptenen vid Lifgardet Grefve C. Lewenhaupt, hvilka erhållit nådigt uppdrag, bland annat, att beräkna priset på det bröd, som från kronobageriet härstädes levererades till trupperna af garnisonen, och att med stöd af infortrade anbud uppgifva det pris, hvartill bröd af enahanda beskaffenhet med det från kronobageriet kunde af enskild bagare lemnas, uti underdåniga yttranden den 29 Januari 1870 uttryckt den åsigt, att Staten skulle tillskyndas en ökad utgift om brödbakningen på de vilkor, som uti ingifvet anbud blifvit framställda, åt enskild bagare öfverlemnades, och att derföre frågan om härvarande kronobageris indragning syntes böra förfalla intilldess bagerirörelsen i Stockholm vunnit den utveckling, att Staten genom de enskildes konkurrens kunde betinga sig fördelaktigare vilkor, har Kongl. Maj:t anbefallt Arméförvaltningen att inkomma med underdånigt yttrande i fråga om lämpligaste och billigaste sättet för anskaffande af bröd åt hufvudstadens garnison; och har Arméförvaltningen, som den 23 nästlidne Januari afgifvit sålunda infortrade yttrande, deruti, med förmålan att Förvaltningen på anförda skäl ansåge det lämpligaste och billigaste sättet för anskaffande af bröd åt hufvudstadens garnison bestå i brödets förbakning genom kronans omedelbara försorg, underdånigst afstyrkt den ifrågasatta indragningen af härvarande kronobageri samt hemställt, att ej mindre den nu begagnade bageri-inrättningen, intill dess någon ändamålsenligare sådan kunde varda anordnad, än äfven slotts- och förrådsmagasinet härstädes må fortfarande för garnisonens förseende med bröd bibehållas.

Vid föredragning af detta ärende hafva, i sammanhang dermed, jemväl följande underdåniga framställningar tillika med Statskontorets deröfver afgifna utlåtanden blifvit anmälda, nemligen:

dels en af Militärbefälhafvaren på Gotland underdånigst gjord hemställan, att, enär Statens förrådshus i Wisby, i anseende till dess trånga utrymme, icke medgaf ett ändamålsenligare ordnande af den för Arméförvaltningens Intendents-departements räkning der jemväl upplagda dyrbara materiel, kronomagasinet i nämnde stad måtte, derest detsamma icke vidare blefve behöfligt för det dermed afsedda ändamål, få för framtiden öfvertagas af Arméförvaltningens Intendents-departement i och för för-

varande af dess inom Gotland egande förrådspersedlar samt framgent komma att hänföras till de förrådshus, hvilkas vård och underhåll Intendents-departementet af Arméförvaltningen hade sig uppdraget;

dels en af stadsfullmäktige i Norrköping gjord underdånig ansökning om tillåtelse för nämnda stad att för verkställande af nädigst fastställd gatureglering få emot en summa af 30,000 R:dr inlösa kronans i qvadraten Kronomagasinet derstädes belägna tomter tillika med kronomagasinet derå belägna hus och byggnader;

dels ock en af stadsfullmäktige i Malmö underdånigst framställd anhållan att för tillämnad reglering af Adelgatan i nämnde stad få för en summa af 7,700 R:dr inköpa kronans i staden belägna magasinsbyggnad med tomt och dertill hörande två tunnland jord å stadens mark.

Detta, med hvad mera handlingarne innehålla, har Kongl. Maj:t i öfvervägande tagit; och jemte det Kongl. Maj:t, i anseende till de af Arméförvaltningen och särskilda komiterade yttrade betänkligheter emot förslaget om det här i hufvudstaden förlagda kronobageris samt slotts- och förrådsmagasins indragning, funnit pröfningen af detta förslag och dermed sammanhängande frågor böra tillsvidare uppskjutas, så vill Kongl. Maj:t deremot. beträffande kronans magasins- och bagerirörelse i landsorterna, härmed, på grund af hvad Statskontoret i afseende derå anfört, i nåder föreslå Riksdagen:

att nämnda rörelse må vid innevarande års slut upphöra, och de derför afsedda tjenstebefattningar vid samma tidpunkt indragas;

att i följd häraf Sjunde Hufvudtitelns anslag till Statskontoret med kronomagasiner samt vägstaten i Falun, hvilket nu utgör 107,105 R:dr i penningar och 113,4 kubikfot oindelad spanmål, minskas dels med 7,975 R:dr och 18,9 kubikfot spanmål, utgörande beloppet af de under nämnda anslag inbegripna aflöningar för en del af berörda befattningar, nemligen för dem vid Norrköpings, Linköpings, Wadstena, Wisby, Torsebro, Malmö, Landskrona, Göteborgs, Carlstens och Lidköpings magasin, dels ock med ett äfven för magasinsstaten afsedt, men nu odisponeradt belopp af 1,130 R:dr, eller med tillhoppa 9,105 R:dr i penningar och 18,9 kubikfot spanmål, till 98,000 R:dr i penningar och 94,5 kubikfot spanmål, eller, efter spanmålens förvandling i penningar à 2 R:dr 10 öre kubikfoten, till 98,198 R:dr 45 öre, äfvensom att, då härigenom Sjunde Hufvudtitelns slutsumma, som i den nådiga Propositionen om statsverkets tillstånd och behof upptages till 7,339,200 R:dr, skulle komma att förändras till 7,330,055 R:dr 31 öre, samma hufvudtitels förslagsanslag till skrifmaterialier och expenser m. m., nu 18,596 R:dr 94 öre, minskas med 55 R:dr 31 öre till 18,541 R:dr 63 öre, så att hufvudtitelns slutsumma blifver jemnt 7,330,000 R:dr;

att de nuvarande innehafvarne af berörda till indragning föreslagna befattningar, som derå erhållit sådana konstitutiorial, att de icke kunna skiljas från dem

tillförsäkrade löneförmåner, uppföras å Allmänna Indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af följande belopp, nemligen:

Förvaltaren vid Göteborgs kronomagasin, Löjtnanten V. A. Hedelius	R:dr 750: —
Föreståndaren vid Göteborgs kronobageri, Bagaren R. Greiffe	„ 300: —
Förvaltaren vid Carlstens kronomagasin, Öfveruppsyningsmannen vid Tullverket, C. Engstedt	„ 750: —
Förvaltaren vid Landskrona kronomagasin, f. d. Kaptenen J. G. Rundqvist	„ 750: —
Förvaltaren vid Malmö kronomagasin G. Rydberg	„ 750: —
Förvaltaren vid Torsebro kronomagasin S. D. Möller	„ 750: —
Föreståndaren vid Christianstads f. d. kronobageri, Bagaren A. Landegren	„ 250: —
Förvaltaren vid Wadstena kronomagasin G. Wallerstedt	„ 700: —
och Förvaltaren vid Wisby kronomagasin, Landträntmästaren M. F. Ihre	„ 750: —

med rättighet dessutom för Magasinsförvaltaren Wallerstedt att, efter frånträdande af nu åt honom upplåttna boställslägenhet, erhålla vanlig hyresersättning 50 R:dr, och med skyldighet för samtliga ofvan uppräknade personer att vara underkastade den jemkning af beloppen, som kunde blifva en följd deraf, att de, vid afgången från sina befattningar eller sedermera, komma för annan allmän tjänst i åtnjutande af löne- eller annan inkomst;

att deremot de för t. f. Förvaltaren vid Upsala, Norrtelje, Nyköpings, Grips-
holms, Calmar, Westerviks, Borgholms, Jönköpings, Ekeshö, Wexjö eller Helgevärma,
Ystads, Halmstads, Warbergs, Mariestads, Örebro, Carlstads, Westerås, Falu, Hernö-
sands, Frösö, Umeå och Luleå reservmagasiner nu å Allmänna Indragningsstaten upp-
förda arfvodesbelopp, tillsammans 4,900 R:dr, derifrån uteslutas; kommande således
anslaget till nyssnämnda stat, hvilket, i den nådiga Propositionen om statsverkets till-
stånd och behof upptaget till R:dr 913,642: 1.
skulle genom uppförande derå af aflöningarne för ofvanbemälde
med konstitutorial försedda tjänstemän blifva *ökadt*
med R:dr 5,800 —
men genom uteslutning af arfvodesbeloppen för
t. f. förvaltarne vid reservmagasinen *min-*
skas med R:dr 4,900: —
följaktligen på det hela att ökas med 900: —
och blifva R:dr 914,542: 1.

I fråga derefter om de för kronans magasins- och bagerirörelse i landsorten
hittills upplåttna byggnader, vill Kongl. Maj:t, som i nåder bifallit att magasinet i
Wisby må den 1 nästkommande Juli få för Gotlands försvarsverk öfvertagas af Armé-
förvaltningen härmed i nåder föreslå Riksdagen:

dels att magasinsbyggnaderna i Norrköping och Malmö må med tillhörande

tomter få af stadsfullmäktige i nämnda städer inlösas till de värden, som, icke understigande redan erbjudna 30,000 R:dr för det förra och 7,700 R:dr för det sednare. Kongl. Maj:t, efter å egendomarne genom Öfverintendents-embetet anställd uppskattning, kan finna godt bestämma;

dels ock att, då af öfriga kronomagasinerna en del äro inrymda i andra Kronans hus, eller dermed sammanbyggda, eller belägna inom områden för Kongl. slott, eller å boställsjord, eller, i följd af andra omständigheter, möjligen icke kunna utan olägenhet från kronan afhändas, men dessa omständigheter ännu icke erhållit den utredning, som erfordras för att afgöra, hvilka af ifrågavarande byggnader lämpligen kunna försälas, och hvilka åter böra fortfarande för kronan bibehållas, Riksdagen ville bemyndiga Kongl. Maj:t att, efter föregången värdering, få sälja dem bland dessa byggnader, emot hvilkas afhändande från kronan hinder funnes icke möta.

Handlingarne i detta mål skola tillhandahållas det Utskott, till hvilket frågan varder af Riksdagen öfverlemnad. Och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,

Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

OSCAR.

C. F. Wærn.

Utdrag af protokollet öfver Finans-ärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Hertigen-Regenten i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 23 Februari 1871.

Närvarande:

Hans Exellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,
Hans Exellens Herr Statsministern för Utrikes-ärendena, Grefve *Wachtmeister*.

Statsråden: *Bredberg*,
Abelin,
Berg,
Friherre *Leijonhufvud*,
Wærn,
Wennerberg,
Bergström och
Friherre *Alströmer*.

Härefter uppläste Departements-chefen, Statsrådet *Wærn* till justering följande, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, uppå Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande, nedannämnda dagar fattade nådiga beslut, uppsatta förslag till propositioner till Riksdagen, nemligen:

den 3 innevarande månad, i fråga om upphörande af Statsverkets magasins-, spanmåls- och brödbakningsrörelse i landsorten.

Och behagade Hans Kongl. Höghet Hertigen-Regenten, enligt Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådana de finnas detta protokoll bilagda, samt befalla att i enlighet dermed nådiga Propositioner skulle till den nu församlade Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

Ossian Bäckman.

tomter få af stadsfullmäktige i nämnda städer inlösas till de värden, som, icke understigande redan erbjudna 30,000 R:dr för det förra och 7,700 R:dr för det sednare, Kongl. Maj:t, efter å egendomarne genom Öfverintendentens-embetet anställd uppskattning, kan finna godt bestämma;

dels ock att, då af öfriga kronomagasiner en del äro inrymda i andra Kronans hus, eller dermed sammanbyggda, eller belägna inom områden för Kongl. slott, eller å boställsjord, eller, i följd af andra omständigheter, möjligen icke kunna utan olägenhet från kronan afhändas, men dessa omständigheter ännu icke erhållit den utredning, som erfordras för att afgöra, hvilka af ifrågavarande byggnader lämpligen kunna försäljas, och hvilka åter böra fortfarande för kronan bibehållas, Riksdagen ville bemyndiga Kongl. Maj:t att, efter föregången värdering, få sälja dem bland dessa byggnader, emot hvilkas afhändande från kronan hinder funnes icke möta.

Handlingarne i detta mål skola tillhandahållas det Utskott, till hvilket frågan varder af Riksdagen öfverlemnad. Och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,

Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

OSCAR.

C. F. Wern.